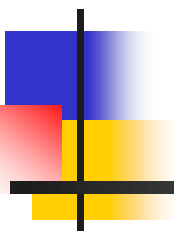

ҚР БҒМ «Балаларды ерте дамыту институты» РММ

Мектепке дейінгі ұйымдарда білім беру қызметтерінің
сапасын зерттеу

Г.О. Мукушева, мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұны
бөлімінің бас сарапшысы

Сөйлеу және сауаттылық

- 1) Балаларға сөздік қорын кеңейтуге көмектесу;
- 2) Балаларды қарым-қатынасқа тарту;
- 3) Балалармен жұмыс кезінде; тәрбиешілердің кітаптарды пайдалануы;
- 4) Балаларды кітаптарды қолдануға баулу;
- 5) Баспа мәтінмен/сөзбен танысу.

Балаларға сөздік қорын кеңейтуге көмектесу

- - балалармен қарым-қатынас үнемі болуы керек
- - сөздік қорын байыту – көптеген әртүрлі сөздер, таныс және жаңа (мысалыға алатын болсақ, әдемі деген сөзді, көркем, әсем, көрікті сөздерімен ауыстыруға болады);
- - сипаттамалық сөздер (сын есімдер, үстеулер) қосымша мағынаны қосады немесе орындарды, адамдарды, заттарды сипаттау үшін нақтылау ретінде қызмет етеді
- - топтын ішікі және сыртқы безендірілуі элементтері мен материалдарды пайдалану
- - балаларға жаңа сөздердің мағынасын түсіндіру
- - балалардың жеке қажеттіліктерін ескеру

Балаларды қарым-қатынасқа тарту

- - балалар сізге жүгінген кезде әрдайым жауап беру маңызды, балаларды көп сөйлеуге ынталандыру;
- - «иә» және «жоқ» сияқты қарапайым жауаптарды қажет ететін қарапайым сұрақтардан аулақ болыңыз;
- - тәрбиешінің баламен диалог құру;
- - балалардың жеке қажеттіліктерін ескеру (неғұрлым дамыған балалар ұзақ сөйлемдер құра алады және керісінше, соған байланысты жеке жұмыс жүргізу қажет).

Балалармен жұмыс кезінде тәрбиешілердің кітаптарды пайдалануы

- - кітаптарды пайдалану (бұл жерде тәрбиеші мен балалар кітаптарды бірге қарастыру, көру, тыңдау қажет);
- - кітаптар балалардың жасына және даму деңгейіне сәйкес келуі керек, кітаптар ағымдағы тақырыпқа сәйкес келуі керек (мысалы: өтпелі тақырыптарыңыз Балабақша жайлы болса, кітаптарыңыз да сол тақырыпқа сай болуы қажет).

Балаларды кітаптарды қолдануға баулу

- - балалардың кітапты пайдалану мүмкіндігі болуы керек:
 - 1) уақыт;
 - 2) қолжетімділігі
 - 3) кеңістік немесе орын
 - 4) таңдау
- - бір балаға кем дегенде екі кітап болуы керек
- - оқуға арналған қызығушылық орталығы ыңғайлы жиһазбен жабдықталған және нақты белгіленген болуы керек;
- - кітап қарап отырған балаларға бөгет болмауы үшін, оқуға арналған қызығушылық орталығында белсенді ойындар болмауы керек;
- - кітаптар жақсы жағдайда болуы керек.

Баспа мәтінмен/сөзбен танысу

- - басылған мәтіндер кескінге сәйкес келуі керек (мысалы, табиғат, өнер және т. б. бұрыштағы материалдар);
- - балаларға жазуларды көрсету және оқу өте маңызды;
- - жазулары бар суреттер ағымдағы тақырыппен байланысты болуы керек;
- - суреттермен суреттелген нұсқауларды қолданыңыз (мысалы: қол жуу бойынша).

БЕЛСЕНДІЛІК ТҮРЛЕРІ

- 1) Ұсақ моторика;
- 2) Өнер;
- 3) Музыка / қимылдар;
- 4) Текшелер;
- 5) Сюжетті-рөлдік ойындар;
- 6) Табиғат / ғылым;
- 7) Математика және математикалық әрекеттермен айналысуға арналған материалдар;
- 8) Күнделікті әрекеттегі математика;
- 9) Әртүрлі ақпараттарды қабылдауға ықпал ету;
- 10) Техникалық құралдарды қолдану

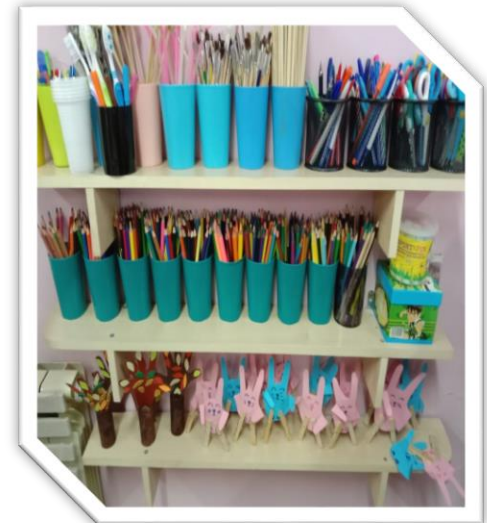
Ұсақ моторика

- - балалардың ұсақ моторикасын дамытуға арналған көптеген материалдар (пазлдар, мозаикалар, леги, қарындаштар, қайшылар, моншақтар тізілген жіптер бар);
- - ұсақ моториканы дамытуға арналған материалдар балалардың жасына сәйкес, қолжетімді және контейнерлерде салынып, осы контейнерлер жазулы болу керек;

Өнер

- шығармашылықпен айналысуға арналған құралдар – қарандаштар, фломастерлер, түрлітүсті болар, қамыр, сазбалшық, түрлітүсті қағаз, бояулар, қайшы т.б;
- балаларға қолжетімді жерде болу керек;
- балалар тек үлгіні ұстанып қана қоймай, өздеріне ұнайтын әрекетпен айналыса алады (сурет салу/мүсіндеу).

Музыка / қимылдар

балалардың музыкамен айналысуы үшін материалдар жеткілікті болуы қажет;

- - топта фондық музыка қосылған кезде, басқа

әрекетке кедергі келтірмеуі тиіс.

Текшелер

- текшелер мен қосымша материалдар (машиналар, жануарлар, жол жүру белгілері және т.б.) бөлек, балаларға қолжетімді жерде орналастырылуы қажет;
- үлкен құрылыстар салуға арналған текшелер орталығының болуы өте маңызды

Сюжетті-рөлдік ойындар

- - зерттеу жүргізілген балабақшаларда рөлдік ойындар үшін жеткілікті материалдар жеткілікті және әртүрлі (балаларға қуыршақтың үйлері, жиһаз, костюмдер, ойыншық ас үй, азық-түлік муляждары, түрлі мамандықтар мен жұмыс түрлері, костюмдер);
- - рөлдік ойындарға арналған орталығы балаларға қол жетімді.

Табиғат / ғылым

- табиғат пен ғылымға қатысты әртүрлі материалдар бар (бөлме өсімдіктері, үй жануарлары, жапырақтар, түрлі жармалар, дәнектер, ракушки, табиғатқа арналған суретті кітаптар және де эксперимент жүргізуге арналған құрал жабдықтар);
- материалдар арнайы ыдыстарға салынып, олардың атаулары жазылып және қолжетімді жерде болуы қажет.

Математика және математикалық әрекеттермен айналысуға арналған материалдар

- - математика сабақтарына арналған материалдан жеткілікті болуы тиіс:
- 1) Санау/саны бойынша салыстыру (текшелер, шот, домино, лото т.б.).
- Есептеуге арналған ұсақ заттар контейнерлерде болуы керек, берілген материалдар қолжетімді жерде болуы тиіс;
- 2) Өлшеу/бүтіннің бөліктерін салыстыру (заттары бар таразылар, өлшегіш стакандар, сызғыштар, бойөлшегіш және т.б.), осы материалдарды балалармен жұмыста жиі қолдану ұсынылады.
- 3) Заттың пішінімен танысу (түрлі пішіндегі заттардың жиынтығы, әртүрлі пішіндегі пазлдар, магниттік пішіндер т.б.).
- - тәрбиеші математика мен ағымдағы тақырыпқа байланысты материалдар мен әрекеттерді байланыстыру керек.

Күнделікті әрекеттегі математика

- - зерттеу барысында тәрбиешілер тек математика сабақтарында ғана қолданбайды, сондай ақ режим сәттері кезінде математикалық терминдерді қолданатыны байқалды (мысалы: балалар қолдарын жуған кезде есеп жүргізеді, серуендеуге шыққанда " екі-екіден " сөздерін қолданады);
- - балаларды математикамен байланысты түсініктерді күнделікті өмірде көруге үйретеді (үстел төртбұрышты, күннің көзі дөңгелек және т.б.).

Әртүрлі ақпараттарды қабылдауға ықпал ету

- - зерттеу барысында балалар мәдени немесе этникалық әртүрлі үлгілерді қолданбайтындығы байқалды (костюмдер, түрлі ұлттардың ойыншықтары және т. б.), қазақ халқының, сондайақ басқада халықтардың тарихын мәдениетін білу мен құрметтеуді қалыптастыру үшін этникалық әртүрлі үлгілерді қолдану ұсынылады.

Техникалық құралдарды қолдану

- - балаларға электрондық медиа құрылғылар қол жетімді (теледидар, видео, интерактивті тақта және т. б.)

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА

РАХМЕТ!!!